

Yttrande från Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Bakgrund

En före detta deltagare vid Strömbäcks folkhögskola har den 19 januari 2026 anmält folkhögskolans beslut om avskiljning samt styrelsens hantering av överklagande till Folkhögskolornas studeranderättsliga råd (FSR).

Anmälan gäller främst Strömbäcks folkhögskolas rutiner för disciplinära åtgärder, kommunikation med deltagare och hantering av klagomål.

Anmälarens redogörelse

Anmälaren påbörjade studier på Bibelfjällskursen vid Strömbäcks folkhögskola höstterminen 2025.

Den 29 september 2025 kallades anmälaren till samtal med klassföreståndaren där hen uppmanades att "inte vara nära eller röra tjejerna i klassen" med hänvisning till att någon sagt att hen "gått över deras gränser". Anmälaren uppger att ingen konkret situation, tidpunkt eller händelse angavs vid detta samtal.

Anmälaren uppger att hen vid upprepade tillfällen under september till november 2025 försökte få klarhet i vilka konkreta händelser anklagelserna gällde, men då fått svaret "det kan jag inte säga" eller liknande svar. Under denna period upplever anmälaren att hen är falskt anklagad, utfrysad och mobbad vilket hen även återkommande tar upp med bland annat klassföreståndaren samt även uttalar öppet inför hela klassen.

Den 23 oktober 2025 kontaktade anmälaren skolkuratoren och uppgav att hen var mobbad. Anmälaren uppger att hen inte fick någon omedelbar återkoppling på denna kontakt.

Den 10 november 2025 ringde Strömbäcks folkhögskolas rektor och meddelade anmälaren att hen skulle bli avstängd. Den 12 november 2025 fick anmälaren ett skriftligt beslut om avstängning där det angavs att det

inkommit "samstämmiga rapporter om kränkande handlingar i ord och/eller gärning".

Den 28 november 2025 fattade rektor beslut om avskiljning med motiveringen att anmälaren "inte respekterat fysiska gränser", "stört undervisningen" och varit "aggressiv".

Anmälaren överklagade beslutet till styrelsen. Styrelsen fastställde rektors beslut den 11 december 2025. Anmälaren meddelades detta den 18 december 2025.

Anmälaren uppger att hen:

- Aldrig fick veta konkret vilka specifika händelser anklagelserna gällde.
- Inte gavs möjlighet att yttra sig över konkreta anklagelser innan beslut fattades.
- Aldrig fick någon skriftlig varning innan avskiljning, trots att avstängningsbeslutet anger att avstängning tillämpas "när en skriftlig varning inte kan anses tillräcklig".
- Upprepade gånger försökte få information men inte fick svar.
- Anmälde mobbning till skolkurator men inte fick någon utredning eller återkoppling.
- I sitt överklagande tydligt påpekade för styrelsen att hen inte blivit hörd, men att styrelsen fastställde beslutet utan att pröva denna invändning.

Folkhögskolans redogörelser

Strömbäcks folkhögskola anger att skolans hantering har utgått från deras uppdrag att samtidigt värna den enskilda deltagarens rättssäkerhet och säkerställa en trygg och fungerande studiemiljö för samtliga deltagare. Skolan framhåller även att skolans beslut inte har grundats på en enskild händelse utan på en samlad bedömning av återkommande uppgifter från flera oberoende källor samt påverkan på studiemiljön.

Strömbäcks folkhögskola uppger att det under höstterminen 2025 successivt uppstod en allvarlig situation på kursen Bibelfjäll, som bedrivs på folkhögskolans kursort i Hemavan. Kursföreståndaren dokumenterade återkommande och samstämmiga uppgifter från deltagare och personal om en situation där flera studerande upplevde

otrygghet, gränsöverskridande beteenden och negativ påverkan på undervisning och gruppdynamik. Flera deltagare uttryckte att de övervägde att avbryta sina studier till följd av situationen.

De uppgifter som inkom till skolledningen handlade bland annat om att anmälaren tidigt på terminen uttryckte en längtan efter en romantisk relation på ett sätt som skapade obehag, framför allt hos kvinnliga deltagare. Det framkom också uppgifter om att deltagaren hade svårt att respektera andras personliga gränser, vid flera tillfällen tog fysisk kontakt utan samtycke och genomförde enskilda samtal med en deltagare mot dennes vilja. En manlig deltagare som delade rum med anmälaren begärde att få flytta ut av samma skäl.

Kursföreståndaren uppger att han tidigt i terminen inledde ett pedagogiskt arbete med tydliggörande av förhållningsregler, individuella samtal och stöd till gruppen. Anmälaren gavs vid upprepade tillfällen muntliga direktiv om sitt beteende. Trots detta eskalerade situationen. I vecka 43 (slutet av oktober) genomförde anmälaren vid två separata tillfällen konfrontationer inför hela klassen, vilket skolan menar påverkade övriga deltagare kraftigt negativt. En deltagare lämnade skolan till följd av situationen, och flera andra uppgav att de övervägde att avbryta sina studier.

Kursföreståndaren vidarebefordrade ärendet till skolledningen (rektor och biträdande rektor) i november 2025. Skolledningen informerade anmälaren om de uppgifter som inkommit och hen gavs möjlighet att bemöta dessa. Skolan erbjöd stödjande samtal och anmälaren deltog vid ett tillfälle i samtal med biträdande rektor. Anmälaren uppmuntrades till fortsatt stöd men antog inte det erbjudandet.

Den 12 november 2025 beslutade rektor om en tillfällig avstängning av anmälaren, som gällde från 11 november och som längst till och med 11 januari 2026. Beslutet grundades på de samstämmiga uppgifterna och behovet av att snabbt återställa trygghet i gruppen under pågående utredning. Ingen skriftlig varning utfärdades dessförinnan. Skolan motiverade detta med att situationens allvar motiverade ett omedelbart ingripande.

Den 28 november 2025 beslutade rektor om avskiljning av anmälaren med omedelbar verkan. Beslutet grundades på en samlad bedömning av dokumentation från kursföreståndare, deltagare och personal, och motiverades med att anmälares agerande allvarligt hade stört

ordningen och tryggheten på skolan och att förutsättningarna för fortsatta studier saknades.

Anmälaren överklagade beslutet till skolans styrelse. Styrelsen tog del av rektors redogörelse och kursföreståndarens dokumentation under sitt sammanträde den 11 december 2025 och beslutade att avslå överklagan. Styrelsen bedömde att skolan hade följt de regler och den studeranderättsliga ordning som fastställts för skolan. Ordföranden gavs i uppdrag att återkoppla beslutet till deltagaren.

Skolan anger att deras agerande har grundats i:

- skolans studeranderättsliga dokument och rutiner
- en löpande proportionalitets- och trygghetsbedömning
- ansvar för studiero och likvärdiga studievillkor för hela gruppen.

Anmälares synpunkter på skolans underlag

Anmälaren bestrider skolans redogörelse på flera väsentliga punkter och anser att underlaget innehåller missvisande uppgifter om hans agerande och uttalanden.

Kärnan i anmälan är att anmälaren upplevde sig utsatt för mobbning och utfrysning, vilket han dokumenterat i meddelande till klassföreståndaren den 19 oktober 2025 och i e-post till skolkuratorn den 23 oktober 2025. Anmälaren anser att skolan inte tog dessa signaler på allvar och att hans rop på hjälp i stället vändes emot anmälaren som grund för avstängningen.

Avseende rättssäkerheten vid utredningen bestrider anmälaren att han gavs reell möjlighet att bemöta uppgifterna. Anmälaren uppger att han aldrig fick konkret information om vad som påstods, att inga specifika händelser redovisades och att han därmed var förhindrad att försvara sig. Anmälaren bestrider också påståendet att han i samtalet med biträdande rektor inte använde ordet "mobbning".

Avseende skolans agerande framhåller anmälaren att skolan underlät att utreda mobbningsanmälan han skickade den 27 november, att styrelseordföranden inte agerade på hans påpekanden om partiskhet i hanteringen och att han aldrig informerades om möjligheten att vända sig till FSR.

Avseende klassföreståndarens bilaga anser anmälaren att denna innehåller förtal och ryktesspridning, varmed hen kräver att skolan vidtar åtgärder med anledning av detta.

Anmälaren anser sammanfattningsvis att beslutet om avstängning och avskiljning fattades godtyckligt, utan tillräcklig utredning och utan att hens version av händelserna togs i beaktande samt att anmälares upplevelser av mobbing inte tagits på allvar eller utretts.

Folkhögskolans studeranderättsliga regelverk

I skolans riktlinjer rörande avstängning och avskiljning framgår att grova eller upprepade överträdelser av skolans ordningsregler kan leda till avstängning under viss tid eller permanent avskiljning från undervisningen. Som exempel på grunder för sådana åtgärder anges bland annat alkohol- och drogpåverkan inom skolans område, stöld, kränkande eller diskriminerande handlingar samt hot och våldshandlingar. Hög oredovisad frånvaro anges också som möjlig grund för avskiljande.

Enligt riktlinjerna ska rektor eller biträdande rektor normalt kalla den studerande till samtal och utfärda en varning innan ytterligare åtgärder vidtas. I särskilt grova fall kan omedelbar avstängning eller avskiljning ske. Vid varning eller avstängning ska ett dokument upprättas och undertecknas av båda parter.

Riktlinjerna anger att beslut om avstängning eller avskiljning kan överklagas skriftligt till skolans styrelse. Den studerande upplyses även om möjligheten att vända sig till Folkhögskolornas studeranderättsliga råd (FSR) om denne är missnöjd med skolans handläggning.

Skolans studeranderättsliga regelverk innehåller inga uttryckliga rutiner för hantering av misstänkt mobbing.

Bedömning

FSR ska i första hand bedöma hur ärendet har hanterats utifrån Strömbäcks folkhögskolas studeranderättsliga regelverk. Därutöver kommer FSR lämna övriga synpunkter på folkhögskolans hantering av ärendet och det studeranderättsliga regelverket i relevanta delar.

Hantering av ärendet

Av underlaget framgår att Strömbäcks folkhögskola under en längre period gjort ett aktivt pedagogiskt arbete med anmälaren, bland annat genom individuella samtal, tydliggörande av förhållningsregler och erbjudanden om stödjande samtal. Skolan har gjort en löpande bedömning av situationen och eskalerat åtgärderna i takt med att situationen förvärrades. Att kursföreståndaren och skolledningen försökt att lösa situationen på det sätt som beskrivs och att anmälaren fått möjlighet att bemöta uppgifterna, är i enlighet med principen om rättssäkerhet för den enskilde deltagaren. Det förefaller dock som att skolan inte i tillräcklig utsträckning lyckats göra det klart för anmälaren vad anklagelserna bestod av, varmed det finns viss osäkerhet kring vilken reell möjlighet anmälaren haft att bemöta anklagelserna som riktades mot hen samt att detta även lett till att anmälaren upplevde att hen utsatts för falsk ryktesspridning och mobbning.

Av dokumentationen som FSR har tagit del av i ärendet framgår det inte tydligt i vilken utsträckning anmälaren fick veta vad hen anklagades för och vem eller vilka som framfört klagomål mot hen. Det är viktigt att skydda den som upplever sig utsatt för negativa handlingar eller åtgärder från en annan person, dock vill FSR påpeka folkhögskolans ansvar för alla deltagare, vilket även inkluderar den som anklagas för något.

Oaktat omständigheterna i det nu aktuella fallet så vill FSR framhålla att det inte är rimligt att vidta disciplinära åtgärder mot någon till följd av en anonym anmälan eller anonymiserade uppgifter, där personen som står anklagad inte har en reell möjlighet att bemöta anklagelserna. Ett sådant agerande är inte bara olämpligt ur ett rättssäkerhetsperspektiv utan kan även medföra betydande hälsorisker för den som anklagas.¹

FSR noterar att skolans studeranderättsliga regelverk anger att skriftlig varning i normalfallet ska föregå beslut om avstängning. Skolan har valt att hoppa över detta steg med hänvisning till situationens allvar. Visserligen ger regelverket utrymme för att i särskilt allvarliga fall fatta beslut om omedelbar avstängning utan föregående varning, men FSR menar att skolan tydligare borde ha dokumenterat och kommunicerat

---

¹ Se till exempel sida 46 i Riktlinjer för Hantering av sociala hälsorisker på arbetet – kränkande särbehandling och mobbning, Myndigheten för arbetsmiljökunskap, 2021.

skälen till att det steget utelämnades. Det finns i underlaget inga uppgifter om att detta skäl kommunicerades skriftligt till anmälaren i samband med beslutet om avstängning.

FSR noterar vidare att dokumentationen av det pedagogiska arbetet under terminen i stor utsträckning vilar på kursföreståndarens löpande loggbok och muntliga redogörelser. Det saknas uppgifter om att de direktiv som gavs till anmälaren dokumenterades skriftligen, att samtalen protokollfördes eller att anmälaren fick skriftlig bekräftelse på de förhållningsregler som gällde för hen. En sådan dokumentation är viktig dels för rättssäkerheten, dels för att stärka beslutsunderlaget vid eventuella disciplinära åtgärder.

Vad gäller styrelsens hantering av överklagandet noterar FSR att styrelsen tog del av skolledningens sammanfattning och kursföreståndarens dokumentation men att det inte framgår om anmälaren gavs möjlighet att yttra sig inför styrelsen, eller om anmälaren i förväg fick del av det underlag som styrelsen hade tillgång till. FSR menar att transparensen i överklagandeprocessen är central för deltagarens rättssäkerhet och att det därmed bör framgå tydligt av beslutet vilken information styrelsen haft som underlag och i vilken mån den berörde deltagaren haft möjlighet att yttra sig.

Folkhögskolans studeranderättsliga ordning

Strömbäcks folkhögskolas studeranderättsliga dokument finns tillgängliga på skolans webbsida. Skolan uppger att deltagare vid kursstart informeras muntligt om regelverket och hänvisas till skriftlig information på hemsidan.

FSR vill framhålla vikten av att rutinerna för disciplinära åtgärder – inklusive de olika stegen varning, avstängning och avskiljning, samt när vart och ett av dem är tillämpligt – är tydligt beskrivna i det studeranderättsliga dokumentet och att deltagarna lätt kan ta del av dem. Det bör också tydligt framgå hur en utredning går till, vad deltagaren har rätt att ta del av och hur överklagandeprocessen är utformad inklusive möjligheten att anmäla till FSR.

Det är positivt att skolan i detta ärende aktivt arbetat med att balansera enskilda deltagares rätt till trygghet mot andra deltagares rätt till likvärdig studiemiljö. Skolans bedömning att situationen hade blivit ohållbar och att flera deltagares möjlighet att genomföra sina studier påverkades negativt är ett legitimt skäl för ingripande.

Proportionalitetsprincipen kräver dock att detta tydligare syns i dokumentation och kommunikation till den berörde deltagaren.

Rekommendationer

Mot bakgrund av den bedömning som görs ovan rekommenderar FSR Strömbäcks folkhögskola att:

- Säkerställa att direktiv och förhållningsregler som ges till en enskild deltagare i samband med ett ärende som kan leda till disciplinära åtgärder dokumenteras skriftligen och bekräftas av deltagaren.
- Tydliggöra i det studeranderättsliga regelverket när det är motiverat att avstå från skriftlig varning samt dokumentera och kommunicera detta skäl skriftligt till deltagaren i samband med ett sådant beslut.
- Säkerställa att deltagaren i en överklagandeprocess i god tid får del av det underlag som styrelsen har tillgång till och ges möjlighet att lämna sin syn på detta. Det bör även tydligt framgå av styrelsens beslut vilka underlag som styrelsen fattat beslut på.

Detta yttrande har beslutats av Christian Edling (ordförande), Daniel Lakso (RIO), Magnus Jobs (OFI) samt Matilda Eklund och Fredrik Lazo (studeranderepresentanter). Föredragande har varit Matilda Johansson (Folkbildningsrådet).

För Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Christian Edling

Matilda Johansson